

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiunile:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripto nu să dau napoi.

„Vremile sunt grele“.

— O vorbă de clacă! —

Prea adeseori ne e dat să auzim acest cuvânt, și anume spus de oameni, și mari și mici, ca o scuză, ca o coperire, a stărilor nevoiașe în care ne aflăm, ca să ni-se deoarecum iertare că nu facem decât prea puțin spor în toate privințele.

Unii oameni cărturari o pun în cuvântările lor cătră popor, ori în scrisile lor, ca să împinteneze prin asta pe oameni la încordarea puterilor pentru a da mai cu zor înainte în munca lor; spre a învinge dară greutatea timpurilor. De cele mai multe ori însă, marea obște înțelege cuvântul rău și își zice:

„Apoi dară n'avem ce face. Nu putem da nainte, rămânem cum suntem, căci »vremile-s grele«, până doar va aduce Dumnezeu o ușurare a lor!.. Și să lasă dacă în mila lui Dzeu. Iar Dzeu știm ce face acestor desnădăjduiți ai sorții: îi socoate alături de sluga rea care și-a pus și talantul cel unu, ce l'a primit dela stăpînul seu, în pămînt, lăsîndu-l să ruginească, în loc să lucreze cu el din răsputeri spre a mai cîștiga cît de cît cu el. I'a zis stăpînul: »Slugă rea și vicleană (ori proastă!), lua-se-va și puținul acesta dela tine!« Și s'a dat celui ce avuse mai mult și cîștigase cu talanții alt rînd de talanți.

Așa-i și azi, în viața singuraticilor și a popoarelor. Omul harnic, luminat, voios în munca lui, — acela privește cu vitejie în fața vremilor grele, să ia la luptă cu ele și — totdeauna le învinge! Că de n'ar fi așa, ci de ar fi adevărată povestea despre greutatea vremilor, apoi ele ar trebui să fie pentru toți grele, și pe toți oamenii ar trebui să-i vezi ori stînd pe loc ori dînd înapoi! Dar nu e așa! Cel harnic și azi înaintează și sporește în toate, și numai cel ce nu

să gîndește cum să-și întocmească mai bine lucrurile, cel moale la gîndire și la făptuire, acela stă pe loc ori dă înapoi!

Și ce stă ca adevărat despre singuratici, stă și despre sate, orașe, popoare, țări.

Satul cu oameni harnici, luminați, nu să plînge de sărăcie! Orașele în care mai ales să adună cei mai cu învățătură și prindere, dau toate nainte; popoarele tot așa: cele luminate, istețe, sănătoase sufletește și trupește, dau nainte cu pași mari, doar cele nevoiașe, învălitate în prostie, stau pe loc ori dau napoi.

Ian întrebați pe vînjoșii Nemți, pe Francezii cei cu minți scăpărătoare de lumină, ori pe Englezii cei cu judecată mai adîncă și mai departe mergătoare decît a oricui altora, ori pe afurisiții de Americani, că simt ei că »vremile sunt grele«? Simt ei ceva greutate a vremii?

Ași! Fiecare zi e pentru ei un bun, un dar neprețuit dela Dzeu, care să le scoată la iveală vrednicia, hărnicia, iscusința și dragostea lor fără hotar pentru muncă și să le aducă rod din belsug pe urma aceștei munci durate cu istețime! Și la ei în fiecare zi grămada de aur crește lucitoare, și mintea lor, e ca ferul de plug folosit într'una: e tot mai strălucitoare!

Sunt ele, ce-i drept și popoare cari nu prea dau nainte, cari să tîngue mereu de aceea că vremile-s grele, — dar acestea zac în starea lor codașă, numai în măsura pe cît e de gros stratul neștiinței pe mintea lor, și trîndăvia în singele din vinele lor!

Poporul de bețivi Ruteni din Ungaria de Nord, de pildă, de bună samă să poate plînge de greutatea vremilor, căci el nu să mai încălzește de nici o țintă mai înaltă în a-

ceastă viață, el numai crîșma jidanului și glăjuța din aceea o mai vede naintea ochilor și noaptea în vis. Capul lui e pururea întunecat, hăbăuc, prost, copiii lui sunt și ei fără nici o vlagă, — acestui popor vremile grele-i sunt! Sunt și printre noi Românii unele sate așa scufundate în rele, ca cele rutene, și să află și printre noi oameni singuratici scăpătați în acest fel, — acestora da, vremile grele le sunt!

Marea mulțime însă, grosul neamului nostru, dă și el nainte, dovadă sporirea cetitorilor de foi și cărți, înmulțirea oamenilor cu stare bună, numărul tot mai mare de așezăminte economice și culturale, cari nici unele nu stau pe loc, ci sporesc, unele mai repede, altele mai încet, dar sporesc!

Atît doar că această înaintare a neamului nostru, e poate prea domoală, prea înceată, — și asta vine de acolo, că pân' aci a fost puțină știință, puțină carte, în bietul nostru popor. Chiar de aceea datorința noastră a tuturor este: a nu ne boci că vremile grele sunt, ci a munci cu istețimea americanului, cu vînjoșia neamului, cu a-prinderea francezului, și cu privirea adîncă și departe a englezului, ca să dăm poporului multă știință, pe care folosindu-o, să sporească și el cît mai repede în bunăstare, atît sufletească cît și materială, căci înarmat cu acestea, — învinge-va și al nostru neam toată greutatea vremilor, și învingător glorios va trece peste ele, ajungînd ca mine în șir cu popoarele cele mai harnice și mai luminate!

Nu vremile grele sunt, ci oamenii slabi de suflet pentru munca ce o cer vremile! Dar pentru omul cu sănătate în suflet și în trup, vorba despre »vremile grele«, e o poveste băbească!

Fii harnici Români, și toate le vom birui!

UNELE—ALTELE

Porniri de laudă.

Glasurile chemătoare ale timpului, de a ne intrarma poporul tot mai mult cu arma culturii, află răsunet și ascultare nu numai în poporul însuși, care, spre lauda lui fie zis, să aruncă tot mai setos și mai înțelegător după carte, — lucru ce să vede bine din faptul că numărul cetitorilor de foi și cărți crește într'una în poporul nostru în chip îmbucurător, — ci e înțeles bine acest glas și de cătră cărturari și fruntași ai noștri de colo și de dincolo. Și fiindcă un bun mijloc de dus în popor lumină și inimă bună, sunt foile naționale, să ivesc tot mai mulți oameni cari jertesc cît pot pentru răsplîndirea de foi în popor.

Așa de pildă am primit și noi zilele astea mai multe cereri de acest fel, dela singuratici și dela așezăminte, ca să trimitem foile la cutari și cutari țărani români prin sate, că plata pentru foi, pe cîte jumătate de an, ori pe un an, o plătesc ei, cărturarii înțelegători ori așezămintele cutari, economice naționale. Iaca unele din ele:

„Insoțirea de credit din Paloș” ne-a trimis plata pentru 25 „Libertăți” cu adăusele lor, pentru a le împărți ea, Insoțirea, gratuit la 25 țărani din loc și din jur.

„Șarcăiana” inst. de credit în Șarcăiana (comit. Făgărașului), ne a abonat 10 „Libertăți” pentru 10 țărani din 10 comune din jurul ei (cîte un exemplar în Mândra, Toderița, Perșani, Grid, Părău, Venetia-de sus, Comana-de jos, Cuculata, Lupșia, și Bucium).

Di Dr. Seni, profesor în Năsăud a trimis abonament pentru 2 țărani din Selagin și Sătmar. Foile să duc.

„Insoțirea de credit din Ucea-de-jos”, a abonat 8 „Libertăți” cu adăusele lor, pentru 8 cetitori din jurul ei.

Banca „Poporul” din Lugoj are abonate cîte 8—10 exemplare pentru țărani din jurul său.

Și alții mai nainte, pe cari nu i-am mai însemnat.

Este fără îndoială un frumos semn al timpului acest lucru: el ne dovedește cum mulți dintre cărturarii noștri să gîndesc cu dragă inimă la popor, aduc bucuros și jertfă pentru el, căci mult ar doil a-l ridica cu sufletul spre ei, spre bunii săi cărturari.

Rămâne ca acei, cari să fac părtași de aceste daruri ale cărturarilor, — să le primească cu aceeași dragă inimă, cu care li-să dau, — și apoi, după-ce trece vremea de a căpăta foile de cinstite, să se înșirue și ei în rândul cetitorilor de foi, și, mai presus de toate: *cele ce le cetesc în foi naționale cinstite, bine să și-le pună la inimă și așa să se poarte ca Români, ca fi ai națiunii, precum acelea li sfătuiesc frățește.*

Din România.

Alegerea de primat.

România să află iar în preajmă de a-și alege Metropolit-Primat, după-ce cel de până-aci s'a retras din treapta sa în urma unei goane pornite asupra sa de Episcopul dela Roman.

Săptămîna viitoare corpurile legiuitoare române, care ele aleg pe Metropolitul-Primat și pe Episcopii, — să vor întruni pentru a alege nou Primat.

Guvernul a fost rugat pe Metropolitul Moldovei, Pimen, să primească a fi înaintat de Metropolit-Primat, dar acesta nu a primit.

Atunci guvernul și-a ales de candidat pe Episcopul Argeșului, Timuș, — dar acesta a murit două zile înainte de ziua alegerii.

Acum guvernul va candida și sprigini pe episcopul Arinescu, care va reuși de sigur.

Armata română.

Ziarul Austriac din Viena, „Gross-Österreich“, vorbind zilele astea despre armata României, spune printre altele. că: această armată, care și-a dovedit vrednicia în războiul din 1877 cu Turcii, — e o putere de mare preț pentru cei-ce își fac socoata cu stările din Răsăritul Europei și cu politica acestui colț de lume! „Ea este primită cu mîndrie ca aliată (soață de arme) și respectată, temută, cu poirivnică“. — zice marele ziar din Viena.

Da, așa este, răspunde un ziar din București, dar în legăturile României cu Austro-ungaria urmează a se simți o încredere, care scade mult sinceritatea alăturării României la Austro-ungaria. Și asta pentru că șovinismii maghiari nu știu să dea României acele lucruri cari să mulțumescă pe toți și să facă prin asta neamul a să simți dator cu recunoștință... etc. (Adecă pentru că nu să poartă omenește, cu noi, frații celor din Țară, a căror alianță o caută!)

Frigul

care ne potoa pe dela Crăciunul nostru încoace, e uriaș peste toată țara. Iată știrile mai nouă ce să dau despre grozăviile lui:

— Din Bod (Îngă Brașov) să scrie, că în zilele din urmă în acele părți muntoase ale Ardealului, termometru (măsurătorul de căldură) a scoborit până la 30 grade sub zero (punctul de înghețare). Frig de 16 grade, 20, mult 22—24 s'a mai pomenit și pe aiurea, dar de 30 grade, asta e nemai auzit: Nici în părțile cele mai despre Miază-noapție ale Rusiei, nici pe vecnic înghețatăii munții ai Spitzbergului, nu e așa ger!

— Din Abrud să scrie, că femeia lui George Prața de acolo, mergînd acum Luni cu demincare la bărbatul seu la bae, pe drum gerul cel grozav așa a străbătut'o, că a început a să simți tare moleșită, și punîndu-se să odihnească o clipă, a pătruns'o gerul, a făcut'o, de-a adermi și a înghețat. Au găsit'o sărmana, sloi de ghiță în marginea drumului, cu demincarea bărbatului Îngă eal..

— Trenurile lu' toate țara sosesc cu mari întîrzieri din pricina uriașului ger.

Colindă împedecată de gendarmi.

— Volnicia unui notar român negru la mațe. —

Onorată Redacțiune!

Șona, 9 Ian. 1912.

În comuna noastră Șona e datină strămoșească ca tinerimea să formeze la Crăciun un fel de societate de joc. Însotirea asta își alege în fața primarului un conducător dintre cei mai buni, și apoi pornesc împreună prin sat în presara Crăciunului, la colindat. Colindînd prin toate casele, duc peste tot locul veselie tineretei cu strigăturile lor miezoase și cu cîntecele lor. Pretundențiența sunt primiți de țărani cu inimă deschisă, cu sufletul curat și nu am cuvinte să scriu, bucuria și plăcerea care încolțește în inimile obidiților țărani cînd apoi, în sărbători, văd floarea satului înșirată în joc înălțător, și fetițele cu obrăzii înbujați în hora cu oțelii muncitori nerăspătîți.

Până în anul acesta au avut dreptul să joace în sărbătorile crăciunului după sfîrșitul sfîntei leturghii, în stradă, și încă sara în casa „gazdei“. — Aici să adunau apoi mulți privitori, bătrîni și tineri și jucan de-ți era mai mare dragul să-i vezi. Veselia făcea să se prindă și bătrîni la joc, bătînd și ei podina în tact ușor trăgînd ote-o strigătură pișcătoare la adresa junilor răzimați pe cornul mesei și cu ochii plini de farmecul unei bucurii neînțelese. O petrecere cinstită și nevinovată, pe care numai un suflet rău o poate pizmul și-i poate pune pedeci.

Notarul comunei noastre, român și el, Nicolae Mihaiu, a avut însă în anul acesta neașteptata răutate și cutezanță, de a întreprinde la primpretorele cercului, să nu le mai dea voie tinerilor în felul obișnuit,

ci numai până la 1/5 p. m. l-s'a făcut pe voie și pentru că să poată duce în deplinire volnicia opreliște, a cerut încă doi jendarmi pe lîngă alții doi aduși de mai înainte pe spatele noastre, și le-a dat poruncă, ca după 1/5 să împrăștie tinerii cari ar vrea să colinde. Fiind satul până la 1/5 abia de jumătate colindat, gendarmii au provocat tinerimea să se împrăștie. S'au luat din asta la ceartă... Gendarmii pălmuesc pe lăutari. — Conducătorul tinerilor, Ioan Hălm este lovit cu patul puștii în chip brutal, alți tineri primesc și ei lovituri; pe stradă era o zarvă de nedescris! Jandarmii toți patru au început a îmbiăti cu armele în dreapta și în stînga. Cu spume la gură, cu creierul aprins, glfăind alergau în toate părțile lovind pe cine puteau. Loveau porțile după cari auziau vre-o vorbă de protestare. Unul și-a rupt vîrfel baionetei în o poartă. Țipete, plîns îngrozit și supărare de nedescris au provocat acești servitori ai notariului. Abia într'un tîrziu jandarmii s'au opăcit și s'au dus la vatra lor din sat.

Datină a fost la noi să se colinde la fiește-care creștin, de ar fi colindat până în zozile Nașterii Domnului. Dar notarul nostru cu suflet negru, care a înglodat comuna în cele mai grozave datorii și a ars prin purtarea sa neomenescă multe inimi, de data aste a voit să ne facă altfel de „bucurie“ de sfîntul Crăciun. Că ce Crăciun am avut noi, o poate înțelege macar cine.

Dăm spre știre lumii românești fapta murdară a unui notar ce să zice și el Român, fiul pierdut al Țării-Oltului. Tot Românul să l copere cu desprețul său, că mai rău ne-a fost el nouă ca un strein. Sunt pe aiurea sute de notari unguri și jidani, dar nu să mestecă în așa un obicei al poporului, tulburîndu-l. Ajungă-l Dumnezeu numai blestemele ce le-au pus creștinii pe capul lui în acea sară urfă.

Dela trimișii nostri în congregația comitatului, așteptăm să aducă în congregație vorbă despre această volnicie barbară și să ceară viciopanului să pună frîu acestor nesocotite a slujbașilor, și pe acesta unul să-l și pedepsească pentru că a cerut dela pretură opreliștea aceea, care era pe-acl pe-acl să păteze cu sînge sărbătorile pacinicalui popor!

Un june.

Din Sălagiu.

Onorată Redacție!

Ziua a doua de Crăciun a fost o îndoită sărbătoare altă pentru credincioșii din comuna Cheșd, (com. Sălag), cît și pentru oaspeții cari, înfruntînd vijelia timpului geros, n'au pregetat a veni în mijlocul lor.

În această zi, pe lîngă nutremințutul sufletesc de care s'au împărțit într'u întărirea credinții strămoșești, luînd parte la serata declamatorică-teatrală, ce s'a arangeat cu un frumos și bogat program, — au avut fericitul prilej de a mai lăsa din grijile vieții și a lua

parte și la o faptă bună. Senatu bisericesc adecă, la sfatul dlor preot Meseșian și Laurențiu Avram (Corond) a luat hotărîrea înc. din anul trecut, ca de Crăciun să predeie prin tineret „Irodul“ sau „Vilflaimul“ și cu banii adunați să înmulțască fondul de zidire al unei noi biserici în frunțașă lor comună.

De data asta, pe lîngă colindă în scop nobil, părintele Laurențiu Avram a instruit tineretul în decursul nopților iernei, cu gîndul, că a trezi în credincioșii și prin un Concert și teatru frumos, dragoste față de limba și legea lor! — Așa a luat întrupare cu mult succes moral și material serata declamatorică-teatrală. Programul frumos și variat S'a cîntat, s'a declamat și s'a jucat teatru.

Producția a fost întîmpinată cu vie bucurie și multe aplauze din partea ascultătorilor. După asta, între acordurile vesele ale lăutarilor răsar pe bină frumoșii Călușeri Ținuta lor svelță și îmbrăcăminte lor pitorescă și cu deosebire jocul lor fermecător, au ridicat foarte în sufletirea privitorilor. Țin să amintesc, că și Călușerii au fost instruiți de dl L. Avram, un recunoscut bun dansator. Sfîrșindu-se jocul Călușerilor, cari au fost la număr: 6 și anume: vătavul Găvrilă Pop, apoi Nuț Tușer, George Pop, Nuț Tușer I, Onuț Tușer O., G. Nicoară, G. Babțan, Ion Nicoară și Nuțuță Babțan — ia cuvîntul tinerul și înflăcăratul avocat Dr. Aug. Mircea, și ținînd o vorbire foarte frumoasă în un limbaj dulce românesc, arată scopul nobil ce a tîns să se ajungă prin ținerea seratei.

Îndeamnă poporul să nu întîrzie a-și procura foi și cărți bune de cetit, deoarece arma singură de apărare este cultura, pe care dușmanii nostri, ori cît de vrăjmași, nu ne-o vor putea răpi! Vorbirea a fost foarte bine primită de cei de față.

Intratele seratei au fost: 102 K 20 fil. cu suprasolviri cu tot. Cu acest prilej mai mulți frunțași au dăruit 100 litre de vin pe sama bisericeii, cărera li-să aduce mulțumită, iar adv. Dr. Mircea a donat 10 K pentru de a se abona ziare pentru 4 români din comuna Cheșd. Ne-am îndepărtat ducînd în inimă cele mai frumoase amintiri și cu nădejdea în suflet: să ne mai întîlnim la atari prilejuri înălțătoare de suflet.

P. T.

O descoperire minune!

Un lucru mare: balon ce nu să vede! Un inginer englez, s'a pus să alcătuiască un balon care să se deosebească prin două lucruri față de baloanele de azi: să nu facă nici un zgomoț, pentru că să nu-l simță cei de jos că trece peste ei, și să fie nevăzută! Că azi balonul fiind văzut din mari depărtări, poate fi luat la țintă, cu arme anume întocmite pentru asta. Ar fi dar un mare ajutor pentru balon, a nu fi văzut, ci numai cel de pe el să văză jos și să poată șpiona ori să poată arunca bombel și englezul naibii spune că o poate face asta: îmbracă balonul în ceva învăltoare ușoară și lucitoare, în cromini, care are însușirile unei oglinzi și oglindind cele din jurul său, balonul va avea înfățișarea unui nor, greu de deosebit din norii de pe cer.

Un început bun.

— Scrisoare din Șinca-veche. —

Ideia de a se ținea prelegeri pentru țărani în seriile lungi de iarnă, e foarte sănătoasă. Folositele sunt îndoite. Oamenii având cu ce-și petrece vremea, nu mai bat drumul crâjmelor ci să abat cătră școală — unde preotul și învățătorii le dau povești de folc. Mult folos pot trage din cărțile, ce li se cetește acel, atât din ramul economiei, cât și cetiri frumoase cari li atrage pentru tot ce-i nobil și folositor. S'a văzut acest lucru în sărbătorile Crăciunului, când s'a pregătit pom de Crăciun pe sama copiilor dele școala confesională din Șinca-veche și s'a jucat teatru cu junii din sat. Țăranii au alergat în număr mare și urmăreau cu luare aminte tot ce se petrecea. Nu pot decât să le mulțămesc dlor învățători, că s'au îngrijit să aleagă bucăți potrivite, din cari au putut scoate toți învățători, atât bărbații cât și femeile. Copiii de școală, în frumosul nostru costum național au jucat cu multă gingășie patrolela „Despre portul românesc” — de Maria Drăgan, în care să zbicue „Corcirea” portului național. Au fost și două declamări drăguțe.

Obiectele din pomul de Crăciun le-au donat dnii: Iosif Stoica, fost notar și Zavedeu Crișan, meseri și în Pesta.

Multă vreme nu să va nita proția teatrală pusă la cale de harnicul învățător Nicolae Boeriu, cu sprijinul altorva băieți vrednici din comună. Bucățile au fost bine alese și jucate cu multă pricepere.

Piesa zbicinie chipul omului stricat ce să lasă cumpărat de domni cu gânduri rele și apoi el strică tot satul!

Șoim Rozenberg vrea să cumpere un pământ comunal, ca să ridice o fabrică de ațe și streanguri. Nistor Țăpușe, — comerciant în sat, de teamă să nu i-se „coacă” streangurile lui în boltă, atrage și pe ceilalți reprezentanți pe partea sa și nu să învoiesc! După ședință merg cu toții la circuință. Domnii într'o odaie, țărani într'alta. Jidanul cumpără cu bani primăria și pe dl Nistor! Acum să schimbă lucrul. Merg în odaia de alături și aci Nistor zice: „Hai să-i dăm lozul, că nu-i vre-o comoară!”

Și oamenii zăpăciți, acum să învoiesc cu toții, căci, vezi dl Nistor e meșter de gură și-i în stare să le arete, că-i alb, ceea ce cu puțin înainte le dovedise că-i negru. Până și Somnea, care cucuise în tot timpul ședinței, vede, că... „are dreptate” dl Nistor!

Tipurile acestea de „Nistor” sunt îndovărată pacoste pe capul oamenilor, sunt cei mai primejdioși! Fac ochii dulci la toată lumea, să „judură” pe lângă om, dau pe grozavul, își bat pieptul, că-s oameni de omenie, Români buni și mai și dăruiesc câte ceva pentru scopuri

culturale, ca apoi — în schimbul tuturor acestora, să-și câștige oameni și cu ajutorul lor să poarte de nas o comună întreagă, jucându-și mendrele după plac și înglodându-o în năcazurii! Destul de primejdioși sunt și cei ca „Somnea” — drept, că nu prin „violence”, dar prin „prostie”.

Șincanilor!, vreți să vă cunoașteți pe „Nistor”? Gândiți-vă la năcazurile, ce v'au venit pe cap în ce-i vre-o 10—20 ani din urmă. Eu vă amenintese numai școala comună, și mai nou: nizuința de-a înființa postul de vice-notar, cu totul de prisos în comuna noastră.

Dar să-le lăsăm acestea și să ne aducem aminte de cei cari ne-au pricinuit câteva clipe fericite în sărbători, atât cu teatru, cât și cu jocul național: Călușerul. Laudă li să cuvine că s'au cstenit și acum și în anul trecutca, să pună temeiul unei bibliotecii populare, adunând până acum: 134 cor. 80 fil. — care sumă e depusă până unaltă spre fructificare.

Supra-solviri au intrat dela mai mulți domni.

Deie Dumnezeu, ca începutul acesta bun să fie dus până în sfârșit cu bine!

Un șincan.

Din spaimete călătoriilor pe mare.

Călătorii de pe o corabie germană, ce venea dela Calcuta spre New-York, au avut zilele astea să mînce o spaimă numai ca ei! Anume într'o colivie, unul din călători ducea cu sine mai mulți șerpi din cei mai primejdioși, numiți „cobra”, foarte veninoși. Cum, cum nu, un șerpe de acesta a ieșit din colivie, și furișându se în o noapte în odaia cea de dormit a unui matroz (soldat de al corăbiei) l'a mușcat și acela a fost aflat dimineața mort! A doua zi alt matroz! Nu să putea ști ce să fie asta? Dela o vreme iaca cineva vede într'un colț al corăbiei șerpele, stînd pitit și ca gata de stac! Toți de pe vapor, să moară, nu altceva, de spaimă! Nume n'a cutezat să abrope de colțul corăbiei cu șerpele cel primejdios. Doar că l'au îngredid acolo să nu poată merge mai departe. Abia zjunși la New York s'au aflat oameni pricepuți, vînători de astfel de șerpi, cari să-l știe prinde și închide de nou în colivie.

Din străinătate.

Războiul italo-turc.

O telegramă din Roma spune că corăbii de șpionagiu au aflat, că câteva vase turcești voesc să ducă și de pe coasta Mării-roșii, trupe și arme și gloanțe peste Egipt spre Tripolis. Îndetă au alergat mai multe corăbii de războiu italiene în calea celor turcești, și de fapt le-au întilnit în 7 Ian. față de locul Contuda. Erau 7 canoniere turcești și un yacht armat. După

o luptă aprinsă, canonierele turcești au fost zdrobite și iachtul prins.

Să vorbește iar de împăcare între cele două state încăerate. De data asta ci-că Rusia a primit să fie mijlocitoarea. Si să spune, că cei chemați, din Rusia, așa cred, că pacea să va putea face pe următorul temei: Turcia să recunoască de legiuită trecerea Tripolitaniei în stăpînirea Italiei, dar în schimb să capete o însemnată sumă de bani ca despruguire. Că Turcii multe-or fi avînd, dar una n'au: bani! Ba Italia ar trebui să preie cu noua țară împreună și o parte a datoriei de stat a Turciei.

Pe timpul de războiu, puțină viață. Nu prea au nici unii nici alții poftă de a să împroșca cu gloanțe.

Alegerile în Germania.

— Mare biruință a socialiștilor. —

Zilele astea Germania a trecut de nou prin alegeri de deputați pentru sfatul (dieta) Țării. Partidele celelalte s'au ținut ele cum s'au ținut, dar mai viuă mișcare și schimbare să arată în viața partidului socialist!

În dieta de naintea celei trecute, socialiștii aveau vre-o 80 deputați. La alegerile de acum 4 ani ei au fost bătuti și scăzuti la 56. Iar la alegerile de acum, au secerat iar învingere neașteptată: în cea dintii zi au câștigat 70 de scaune de deputat și au ajuns în balotagiu (alegere restrinsă între omul lor și unul de alt partid) în alte peste 100 de cercuri. Din acelea ei ușor pot câștiga încă 20—30 de cercuri, așa că la toată întimplarea vor intra în dieta mai mulți decum fusese acum 4—5 ani, ba unii din ei nădăjduesc la sigur a intra 100 de deputați în dieta Germaniei, — ceea ce ar fi o mare biruință pentru ei!

Vrei să ai

pe masa ta pentru anul viitor un calendar de lux, de onoare? Cumpără-ți „Almanahul” scriitorilor dela noi edat de „Librăria Națională”, Orașie

Acest „Almanah” nu e un Calendar ca toate calendarele, ci o carte frumoasă, fină, prețioasă, cu fotografiile (chipurile) alor 46 scriitori dela noi și cu lucrări din penele lor alese. Apoi: înșirarea tuturor folior dela noi (vre-o 30) cu arătarea, că de el-ne's scrise, de cînd înființate, despre ce scriu și unde ies? Și la urmă — calendar.

„Almanahul” să vinde cu 1 cor. 50 fil. „Libertatea” însă, vrînd să facă o plăcere cetitorilor săi, a cumpărat dela „Librăria Națională” 1000 astfel de Almanahuri, și așa le-a căpătat cu preț scăzut la numai 1 cor. 25 fil. Acel dintre abonații noștri cari ne trimit de grab 1 cor. 25 fil., capătă „Almanahul” cel frumos.

Mulțumită. Comitetul parochial din Binținți prin aceasta aduce cele mai căldurease mulțumiri primului sburător român dlui ingineri Aurel Vlaicu, carele aducîndu și aminte de sărăcăcioasa bisericuță a satului în care s'a născut, a cinstit pentru aceasta biserică un rînd de odăjdii (haine) preoțești în preț de 200 cor.

Cerul să i ajute a fi mîndria noastră încă multă-multă vreme, ca să mai poată din cînd a-și mai aduce aminte de acest prag sfînt, pe care l'a trecut adesea în frumoasa sa copilărie, al dlui sălaș.

Dela un fiu al bisericii, ajuns așa de laudat, fapta să laudă de sine.

Pentru comitetul parochial

Binținț, la 31/XII 1911.

Ioan Dan, Inv.

Mulțumită publică. Secția Industrială a Reun. ecom. rom. din Orăștie aduce mulțumită sinceră pentru suprasolvirile făcute din privilegiul teatrului arangeat în a doua zi de Crăciun, și cîtează și pe calea aceasta Domnilor: Ioan Vulcu, 10 C. Neuman J. 10 C. Nic. Opincar 5 C., Grigor Vulcu 5 C., Dr. Romulus Boca 5 C., Aurel Grădină 4 C., Dr. Enea Papiu 4 C., Brutus Brassai 2 C., George Cușuta 2 C., Nic. Tănase 2 C., Const. Baicu 2 Cor. și alte 1 C. Alexiu Danilescu, Iuliu Turdeșan, Nic. Nicoara, Eugen Procinchevici, G. Matei, Nic. Matei, Cornel Montean, Manole Secui, A. G. Baicu, Silv. Opresan.

Din ședința comitetului dela 16 Januar. n. 1912. Comitetul.

Mulțumită.

Comitetul parochial gr-or. român din Șibot expiră mulțumita sa parochenilor aflători în Ilasco-Mo. (America) pentru contribuțiile lor la ridicarea unui turn nou al bisericii noastre din Șibot, ajutoare prin Vasile German dela următori buni creștini:

Vasile German din Șibot 51 cor. 25 fil. Vasile Ignat Șibot 30 cor. Miclea Ioan Balomir 10 cor. Vaidean Ioan Balomir 5 cor. Marta Lazar Pianul-de-jos 5 cor. Marta Simion Pianul-de-jos 5 cor. Savu Nicolae Pianul-de-jos 25 cor. Savu George Pianul-de-jos 5 cor. Pisoiu Nicolae Pianul-de-jos 5 cor. Savu Ioan I. Ioan Pianul-de-jos 10 cor. Popa Simion Pianul-de-sus 1 cor. 25 fil. Petru Nicolae Pianul-de-sus 1 cor. 25 fil. Todoran Dumitru Vinerea 20 cor. Mihai Simeon Vinerea 5 cor. Vlaicu Ioan Pișchinț 5 cor. Vlaicu Iosif Pișchinț 5 cor. Mihon Todor Ciara 2 cor. Demean George Gurarului 5 cor. Voicu Dumitru Gurarului 2 cor. 50 fil. Caleman Panfilie Geoagiu 5 cor. Caleman Simion Geoagiu 5 cor. Costea Petru Bișeni 10 cor. Tanase Gligor Bișeni 3 cor. Marginean Dumitru Cujir 5 cor. Baluț George Cujir 5 cor. Muntean Dumitru Cujir 1 cor. 25 fil. Jugariu George Cujir 1 cor. 25 fil. Moga Petru Sebeșul-săsesc 1 cor. 25 fil. Sirbu Nicolae Sebeșul-săsesc 2 cor. 50 fil. Ioan Lașița Sebeșul-săsesc 2 cor. 50 fil. Guța Sandu Sebeșul-săsesc 2 cor. 50 fil. Sirbu Petru Sebeșul-săsesc 2 cor. 50 fil. Cătănciu Ioan Romoșel 2 cor. 50 fil. Mariuțiu Saveta Romoș 5 cor. Todor Lazar Lanțrăm 5 cor. Vlad Ioan 1 cor. 25 fil. Stanciu Danil Lanțrăm 1 cor. 25 fil.

Suma 260 coroane.

Tuturor aducem cea mai caldă mulțumită. Dele Dzeu noroc și spor în toate!

Pentru Comitetul parochial:

Sim. Seacărea, preot.

Un sfat.

Răsunet la articolul „Ne doare inima” din numărul de Crăciun.

Ca răsunet la articolul nostru „Ne doare inima” din numărul nostru de Crăciun, — ni-se trimite următorul sfat, tot din partea unui domn medic din O.ăştie:

Faptul publicat de „Libertatea” despre starea sănătăţii poporului în unele comune din jurul O.ăştiei — cum va fi şi pe multe alte sate, pe aproape şi pe departe, — e adevărat şi e trist, deşi unii oameni din comunele numite s'ar putea supăra, că de ce să vorbeşte chiar prin foi despre ei în acest fel.

Cel-ce însă așa judecă, face tot ca și bolnavul cu boale rele, care în loc să aibă curagiul a 'și spune omeneste doctorului starea sa, îi mai place s'o tăinuască, nenorocindu-se pe sine și pe alții! Acest fel de judecată e tare greșit și păgubitor. Cuminte e bolnavul care îndată ce să vede atins de un morb nenorocit, merge și să destăinuiește cu cinste, celui ce îi poate ajuta: doctorului. Tăinuirea în astfel de cazuri, e o nebunie, ba o crimă!

Tot așa lucru lipsit de înțelepciune e, a nu vorbi în lume despre boale lipicioase și potopitoare de acest fel, pomenind comunele în care prea fac stricăciuni grozave! Cel-ce tăinuiește aceste rele, s'ar putea zice că le ocrotește însuși, pe când datoria fiecărui om de omenie e, a porni războiul de stirpire contra acestor boale și de imputinare a lor până la stingere, — lucru ce îl poți face tocmai vorbind despre ele în lume, și atrăgând luarea aminte asupra lor, ca cei nemolipsiți, să se ferească a cădea în ele.

Sfatul pe care un medic îl poate da unei comune, despre care s'a incredințat că e prea molipsită de morhuri rele, ca de pildă boala uscată ori sifilisul, — este următorul:

Tineretul din comună, să cerce a improspăta singele comunei, prin căsătorie cu fete din alte sate, știute ca sănătoase!

Pentru aceea, fiecare june să fie, înainte de căsătorie, cu ochii n patru, și bine să se uite că în ce familie intră! Căci: din părinți sănătoși, nasc lumii copii sănătoși, din părinți bolnavi, copii plecați peirei.

Și-apoi ce plătește avere și stare și tinereță, dacă nu este sănătate? Mare lucru e acela, că tu, bărbat tiner, să-ți capeți de nevastă o fință sănătoasă, care tocmai prin sănătatea ei să-ți aducă în casă veselie, seninătate, voce bună și plăcere, — și tot așa mare lucru e pentru tine, fată tină și sănătoasă, să-ți capeți un soț asemenea să-

nătos, căci atunci ferice va fi de voi și de copiii cei sănătoși ai vostri. La dimpotrivă, vai de ea viață, cu bolnavi mari și mici, în casă!

În alte țări, familiile, înainte de a-și da fata, cer, dela mire, ba-l obligă legea, a aduce atestat dela medic, că e sănătos! Că de unde nu, fata nu-și pune cununa pe cap alătura de el!

La noi nici nu visează lumea și țara de astfel de măsuri de prevenire la căsătorie. Totul merge pe un — noroc! Și nu arare-ori norocul era dus pe pusti!

În sate, în care prea s'au încuibat boale lipicioase, ca otita și sifilisul, n'ar face rău oamenii nostri de s'ar „moderniza” nițel și ei, și s'ar interesa un pic și ei, înainte de a-și da fata din casă, despre sănătatea familiei din care e feciorul, ori despre sănătatea lui însuși, în un chip potrivit, tăinuit, frumos. Și un chip de acesta ar fi: a stirci întâi dela cei ce cunosc stările din casă, iar decumva în acea casă a umblat medic, să ceară și părerea lui asupra sănătății casei ori a junelui cutare. Nici un lucru rău, ci chiar cuminte. Tinerul sănătos n'are de ce să se împotrivescă ca un medic să-și dea părerea asupra lui!

Chip și modru să găsește de a să face aceste lucruri frumoase, fără zgomot.

Iar celce își iubește fiii și fericirea lor, nu poate nesocoti aceste sfaturi!

Din țara dolarilor.

Orașul New-York.

(urmare).

Cu toată mărimea orașului și mulțimea stradelor, în New York te poți îndrepta mai ușor, ca în crașele mari din Europa. Căci orașele americane sunt mai nouă și sunt foarte isteț împărțite. Străzile nu au nume, ca pe la noi, ci au număr.

În New York, de pildă, aflăm 12 strade principale (cele mai de frunte), largi, cari duc dela mează-zi spre mează noapte. Aceste strade (uliți) de frunte să numesc pe englezește: *avenues*. Tot la 250 de metri urmează apoi cîte-o stradă care taie cruciș, dinspre răsărit spre apus, aceste strade principale, și acelea să numesc: *streets*. Fără nici o călăuză poți cutreera întreg orașul, dacă ai adresa. De pildă ai adresa: nr. 953 West 193 street. Pleci atunci pe 9 avenue și mergi până la strada 193; unde o iai spre a zecea stradă de frunte (avenue) și vei afla numărul 953. — Totdeauna cifra dinții arată că de care avenue e mai aproape casa pe care o cauți. Dacă ai nrul 753 — ai să mergi pe al

7-lea avenue, iar dacă ai nrul 193. — ai să mergi pe Intliul avenue până la strada 193. Astfel pricepînd felul cum e împărțit orașul, te poți îndrepta ușor prin el. Dela al 5 lea avenue numerii sunt însemnați cu litera W. — adică West (apus) iar până acolo cu E. adică East (răsărit). Vorba e, că după numerii străzilor de frunte și apoi a celor ce abat dela ele în laturi, poți merge și singur tot orașul. Prin oraș, la anumite depărtări, sunt parcuri frumoase, cu bănci (lavițe) pentru odihnă și loc de joc pentru copii.

— Curățenia orașului să osebește în deosebitele părți, după locuitorii cari locuiesc pe acolo. De pildă, unde stau Jidovii și Italianii e o murdărie foarte mare pe stradă și o larmă de nesuferit. Copii și femei stau tot la poartă, în stradă, oprind calea trecătorilor.

În partea unde locuiesc Nemții, Francezii și Americanii, e curățenie și ordine!

Trebue să știm, că New Yorkul e un Babilon întreg de popoare: Englezi, Nemți, Francezi, Italiani, Negri, Ruși, Unguri, Jidovi, Spanioli, Svedezi, Irlandezi, Srbi, Greci, Bulgari, Turci, apoi Chinezi și Japonezi, Armeni și Assirieni, Români și Poloni, — cu un cuvînt toate neamurile de pe pămînt își au frații lor răslețiti și așezați aci.

Numărul jidovilor, de pildă, trece peste un milion. Unguri sunt în New-York peste 135 de mii, astfel că al doilea oraș unguresc, după Budapesta, este New-Yorkul, și abia după New-York urmează — Seghedinul!

— New-Yorkul este cel mai mare port (stație de corăbii) din lume! — Aici sosese cele mai multe vapoare și corăbii cu mărfuri și călători, iar bogata țară a Americii de aici își trimite bogățiile spre toate părțile lumii.

Orașul New-York e aproape deplin încungiuat de apă: în fața și în dreapta are marea, iar la spate are un rîu mare, mai mare ca Dunărea, și numai dincolo de rîu să începe largul țării. Rîul ce trece pe la spatele orașului, să numește Hudson, care aici să versă în Ocean (mare), și e mult mai lat ca Dunărea. — Dincolo de Hudson, pe uscat e orașul Hoboken și New-Yersey cari au stațiuni mari, unul, Hoboken, pentru trenurile de mărfuri, celalalt, New-Yersey, pentru trenurile de persoane.

Dusul mărfurilor și a celor ce călătoresc cu trăsurile ori automobilele lor, din Newyork pe Hoboken să face cu ajutorul vapoarelor, cari trec tot la 5 minute, peste Dunărea Newyorkului, peste Hudson, ducînd marfă și trăsuri. Vaporul e astfel întocmit, încît să potrivește cu deschizătura stradei. Cărtașul mână cu cail ca și cum ar intra într-o curte și trece cu vaporul pe celalalt term. — Aici de amîndouă părțile rîului sunt „d o c u r i l e”, unde să opresc cele mai multe va-

poare de călători, sosite din Europa. Aproape în fiecare zi sosese ori pleacă spre Europa cîte un vapor plin de lume, cu 2—3000 oameni, iar vapoarele engleze cu 4—5000 de oameni.

În Hoboken sunt stațiunile de mărfuri ale trenurilor ce sosese spre Newyork. Trenurile cu călători ce vin din lăuntrul țării, ajunse la New-Yersey, ca să mergă în Newyork, nu duc peste poduri pe deasupra apei, ci trec pe sub rîu, prin tuneluri largi și merg tot pe sub pămînt până în gările din mijlocul orașului New-York. Aceste tuneluri sunt atît de largi, încît, pe toata lungimea lor, cuprind cîte patru rînduri de șine.

În America trenul nu este al statului, ci anumite tovărăși de oameni cu bani au zidit trenuri, spre a câștiga cu ele.

Astfel, în New-York sunt zeci de stațiuni, care de care mai frumoase. Stațiunea liniilor aliate, „Union depot” e zidită întregă sub pămînt, — din marmoră, și a costat peste 300 de milioane dolari, adică în coroane 1500 de milioane! Din gară ieși la față pămîntului pe trepți largi de marmoră. — Tot o astfel de stație sub pămînt are și linia Pensy'vania, care a costat 260 milioane de dolari.

În aceste gări de sub pămînt, luminate vecinic de lumină electrică, te poți pierde foarte ușor. Aici sunt, pe lângă oficii și salele de așteptare, — o mulțime de vîlvi, birturi, hoteluri, barbieri, pen-turi, încît te crezi într'un oraș sub-pămîntean. La New-York sosesc, pe la deosebite stațiuni, peste două mii de trenuri pe zi, și tot atîtea pleacă spre toate părțile Americii. Trenuri vin, trenuri pleacă, roi de oameni urmează altui roi, larma te zăpăcește, lumina te orbește. Trebue să fii om cu singe rece ca să te știi îndrepta prin aceste locuri.

Să înțelege, pe aci să ațin sute de pungași și oameni care să imbie să te călăuzască. Dacă vād că ești străin, îți trag pielea și te poartă înzădar pe la icoane. Polițiștii îți arată bucurios calea, — dacă ști să vorbești, ori dacă ai adresa scrisă.

Cînd ieși din gară și te afli la lumina soarelui, în stradă, te buimăcești și mai mult. — Oameni, tramvaie, trăsuri, automobile, — aleatgă spre toate părțile și te doboară, dacă stai pe loc. — Te urci însă în tranvai și te îndrepti spre locul unde ai adresa. Vezi atunci, că americanul folosește timpul cît merge cu tranvaiul, spre a-și ceta gazeta! Nime nu-ți are grija, toți cetesc, copii, femei, bătrîni, domni și săraci. Iată de ce, numai în acest oraș, să tipăresc sute de gazete, dintre cari unele apar de cîte 6 ori pe zi și se vînd în sute de mii de exemplare (foi)! Ziarul „New-York Times” ori „Word” tipărește în fiecare zi peste un milion de exemplare! Toți vreau să știe, toți vreau să învețe. — La

noi, în țara întreagă, abia vre-o câteva mii de Români cetesc foile.

Dar să și vede pe noi, că de gară toți suntem buni, dar de ispravă — să tăcem!

Americanii cetesc mult și muncesc mult! Ei hodinesc noaptea, iar ziua umblă aprigi după treburi și negoț.

La amiază nu odihnesc ceasuri întregi, ci mânăncă repede și peste o jumătate de ceas să pun de nou la lucru.

Americanul nu-și pierde vremea în birturi! Asta o fac numai cei din părțile noastre, duși printre ei! Birturile sunt închise de la 12 noaptea, iar Dămineca sunt închise și birturile și teatrele. Oamenii cetesc, ori odihnesc, ori să preumblă la aier curat.

Ar fi multe de scris despre acest oraș uriaș, dar e greu să le ții toate în minte și să le spui așa, ca să te priceapă toți. Trebuie să-ți vezi și să stai însuși câțiva timp acolo, ca să cunoști oamenii și obiceiurile lor. Când pleci însă dela ei, de sigur că pleci plin de amintiri și de laudă față de acest popor, și te gîndești însuși la puterea ce o dă unui popor cultura, istețimea câștigată prin cețit și învățătural

V. E. Moldovan.

Cum să abonează

„Libertatea“

Prețul foi „Libertatea“ cu toate 3 adanșele ei, (așadar 4 foi), este 10 cor. pe an.

Economilor

o dăm cu următoarele prețuri scăzute:

„Libertatea“ cu „Foia Interesantă“ împreună, pe an cu 5 cor.

— „Tovărășia“ li-să dă pe de-asupra, gratis! Așadar toate trei foile

numai 5 cor. pe an!

Foia de glume „Bobărnacii“ să trimită numai celor ce o cer și plătesc pentru ea 1 cor. pe an pe de-asupra. Economii cari vreau să le aibă dară toate 4 foile, trimit 6 cor. pe an.

Și mai ieftine

să dau celor cari cer cel puțin 5 rînduri de foi pe-o adresă: Acestora să dau: „Libertatea“ cu „Foia Interesantă“ și „Tovărășia“, cu numai 4 cor. 40 fil. (adecă 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, cu 22 cor. pe an, sau 11 cor. pe jumătate de an).

Cei ce vreau și foia de glume „Bobărnacii“, așadar toate 4 foile, cerute tot așa pe o singură adresă, le capătă în loc de 6 cor. cu numai 5 cor. pe an! (Așadar 5 rînduri de foi, pentru 5 abonați, avînd să le capete fiecare pe toate, le plătesc în loc de 30 cor. cu numai 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 fil. pe jumătate de an!)

„Foi Interesante“ trimitem în adresă, fiecareia atîtea cîte cere, avînd a ne trimite pentru fiecare cîte 1 cor. pe an. (Vezi pe larg în „Foia Interesantă“ nrul trecut).

Correspondență

Pornire spre bine în comuna Sirnea.

Comuna bisericască Sirnea (tract. Bran) est o comună curat românească, poporul să ocupă în partea cea mai mare cu lucrarea pădurilor în anul 1894 și-au zidit o biserică care i-au costat pe Români din Sirnea, peste 40 000 de corane. Fond de zidire la biserică nu au avut, fără vre-o 5000 cor. ceilalți bani i-au făcut parte din vinderea pămînturilor bisericești, parte din împrumuturi. Așa acum au scăpat de datorie. Dar acum altă probă pe credincioșii acestei comune. Școala nu le mai este corespunzătoare, și atît instanțele bisericești cît și cele de stat i-au încunoscîntat, că dacă nu-și zidesc cît mai curînd școală nouă, pe aceasta li-o închide: în comună sunt peste 120 opii obligați a cerceta școala de toate zilele și școala de azi de așa este încăpătoare pentru 40 de copii.

Pornirea, ca Români din Sirnea să zidească școală nouă, s'a făcut de vre-o doi ani, dar până acum nu izbutise din lipsa de bani. Comuna a cerut la Consistoriu din Sibiu un împrumut de 7000 cor. Consistoriu a răspuns că dă împrumutul cu 6%, dar pe lângă chezeșia personală a comitetului parochial. Comitetul la aceasta nu sa învoit, a dus lucrul la 6 Oct. la sinod dar din pricina unor gălăgioși, nu s'a dat împrumutul și zidirea școlii din nou s'a zădărnicit. Dar la stăruința dlui preot, a învățătorului și a cîtorva fruntași, pe ziua de 12 Dec. v. a fost convocat sinod nou, la care a fost invitat și par. protopop I. Hamsea.

Dl protopop prin o vorbire cuminție și așezată, a știut aduce pe oameni să hotărăscă zidirea școlii. Intratîta i-a adus pe calea cea bună, încît nu numai că au hotărît să o zidească după cum era planul, din lemn, ci din cărămidă, în doi mai scumpă, plătînd totul din repartitie în decurs de 3 ani de zile (cel puțin 120 cor. de familie).

Laudă să cuvîne bunilor din popor care de data asta au ascultat pe conducătorii lor firești cari nu au lăsat să cadă pe povărnîș, cea mai scumpă avere a lor moștenită dela moși-strămoși: „școala confesională“.

Înainte inbiți frați din Sirnea, pe calea apcătă, și nu ascultați sfaturile dușmanilor vostri, de a lăsa școala să treacă la comună. Că școala comună aduce limbă streină în ea și împedecă, în loc să înainteze știința de carte și lumina în fiii voștri!

Dumnezeu să vă ajute la toamnă să cetim prin foi despre luarea în folosirea noului edificiu școlar din Sirnea!

Fratele vostru.

NOUȚĂȚI

P. P. Sa Episcopul Hosszu, noul Episcop gr.-cat. al Gherlei, după ce a trecut cu pace peste morbul de care suferise, și s'a intrămat, — va merge pe cîtva timp la Semmering (lîngă Viena) spre a să însănătoșă deplin în aerul plin de sănătate al acelor munți mărești. Iar apoi va merge să-și ocupe scaunul episcopal, unde are de gînd să zidească o casă episcopască nouă, o catedrală și un seminar nou. Ajute-i Dumnezeu.

Principele Ferdinand al României, înmormîntat cu automobilul în un nameț de zăpadă. Sîmbătă în 12 Ian. n. Principele de coroană Ferdinand al României mersese cu ministrul-președinte Carp la vîntătoare la Tîbănești. După vîntătoare a plecat ministrul spre București cu automobilul, — un automobil puternic și frumos. Mergea în goană mare, mai altfel ca un tren expres. De-odată iată în frîta lor vine un vînt turbat aducînd nori deși și reei de zăpadă, de nu mai vedeai la 2 pdși înainte. Automobilul, mergea încu, cînd iacă să oprește dintr'una și ba să mai meargă. Dase peste un nămete de zăpadă cît un deal și s'a înfundat în el!

Abia cu greu au găsit în un sat vecin cîteva părechi de boi care să tragă mașina din zăpadă și s'o ducă până la o stație de drum de fer. Principele și ministrul au mers cu trăsura și apoi cu trenul mai departe spre București.

În loc de felicitări de anul-nou, au dăruit în *Ilia-Murășiană*, în favorul „Fondul Șaguna“ al bisericii din loc, următorii: Zevedei Mareșan, protopresbiter 5 cor. Dr. Stefan Chirilovicu, 5 cor. George Cărbășiu, 1 cor. Nicolau Jaga, 1 cor. Miron Ursa, 1 cor. Mhai Marian 1 cor. Ionichie Olariu, cassr 5 cor. Dr. Victor Gerasim, 1 cor. Dna Mărioara Andraș 2 cor. Iuliu Orbonaș, 1 cor. Ioanichie Olariu, cancelist 1 cor. Dumitru Datca, 2 cor. Maximilian Romoniță 1 cor. și Ioan Laslo, paroch din F. Băgora 3 cor.

La Hundoara și-a mai răscumpărat felicități de Anul-nou dl Teofil Tulea protonotar 5 cor. Despărțămîntului „Asociațiunii“.

— Din Meșteșt primim dela dl notar Ioan Cismaș 5 cor. să le dăm pentru un scop de binefacere, ca răscumpărare a felicitărilor dsale de anul-nou. Am trimis banii pentru gimnaziul din Brad, fondului său de întregire.

Bal mascat, la Orăștie, va arangea ăstan tinerimea evanghelică (sășască) din loc „Evang. Jugendverein“-ul, în sala mare dela „Transsylvania“, la sfîrșitul carnelului. Amănunte vor urma a să da prin plaoate și invitări.

Ucigașii lui Achim, frații Zsi linsky, să află iarăși în fața tribunalului. De data asta la Budapesta, după ce tribunalul dela Ciaba li făcuse scăpați, nepedepsiți. De data asta nu-i nădejde de a mai scăpa. Tribunalul li ia mai de scurt. Cînd tinerul Gábor a spus că el a folosit revolverul numai pentru „a să apăra“ de Achim, (care era cu mîna goală și nelmbrăcat încă), președintele tribunalului și-a ieșit din răbdare și i a zvrilit în obraz cavalerului fără rușine, cuvintele:

— Asta-i minciună! Nu ți-i rușine, om ce te ții „cavaler“, să amăgești cu astfel de vorbe o curte cu jurați!

Să vede că aci vor fi pedepsiți negreșit. Dar nu cum ar trebui, căci procurorul și-a retras învinuirea de omor, și li învinește numai de „vătămare trupească grea“...

Logodnă. Dșoara Cornelia Crăciunescu, Soceni, și dl Dr. Petru Groza, adv. în Deva, logodiți-Sincere felicitări!

O RUGARE

cătră abonații noștri.

Cînd ne trimiteți adresa dvoastră, scrieți-ne totdeauna numele românesc, dar și cel unghuresc al comunei și al postei. Îndeosebi însă vă rugăm, că: întrucît numele unghuresc al comunei ori al postei s'a schimbat în timpul din urmă: scrieți-ne cum să numea comuna ori posta înainte de noua hotezare maghiarizată?

Iaca de ce: Buteni li s'a numea până anul trecut unghurește Butyin, acum le zic „Körösbökény“. Dacă abonentul nostru ne trimite bani și scrie că e din Körösbökény, noi în indicele cărții îl căutăm la Körösbökény și ne aflîndu-l și neștiind că asta e tot una cu Butyin-ul, îl luăm ca abonent nou și i-să duc două rînduri de fol și să face o încercătură proastă în toată trimiterea foilor.

Mulți ne scriu numai numirea nouă a comunei ori a postei și noi, neștiindu-o după acest nume și întrebînd la posta de aici, nici ei chiar nu o știu, și li-să trimit foile știe Dumnezeu încotro!

Scrieți, drept aceea, curat și numele vechiu și pe cel nou al comunei și postei, — și negreșit comitatul!

Mănunchiu de nădejdi puse în mormînt... Cu multă dragoste și trageră de inimă cheltuia familia economului Tenase din Cugir pentru fiul său iubit Niculae, pe care îl pregătea să ajungă învățător. Cîte nădejdi, Doamne, nu au țăsat sufletele bune ale bieților părinți în jurul fiului lor, și ce des-amăgire cumplită le ținea ascunsă în poala sa viitorul! Pe cînd tinerul lor fiu își găta învățătura, scrisă era în cartea sorții lui să i să gate și tinerii ani... O boală cumplită de pept îl mistuia și la vîrsta de abia 22 ani el să stinse, săptămîna trecută, în brațele greu întristatei familii. Vineri în 12 Ian. a fost înmormîntat cu multă jale. Corul tinerimii i-a cîntat un vers frumos și jalnic la mormînt, iar inv.-dir. Mihail Găzdao i a ținut o mișcătoare cuvîntare la mormînt.

Dzeu să 'i odichnească în pace, și pe obidiții părinți să 'i mîngăie.

Bal mascat la Brad, aranjează damele române din Brad, la 4 Februarie n. 1912, în hotel „Coroana”, — în folosul despărțămîntului Brad al „Asociațiunii”.

Dr. Kunze, conzilier sanitar din Germania, scrie: „Femeilor cari sufăr de ani de ani de zile de infundare, le am ordinar de 2 ori pe zi: dimineața și sara câte 1/4 păhar de apă de apă amară **Francisc Iosif**. Efectul e eminent. Mărește și apetitul, lucru ce e în legătură cu îmbunătățirea stării generale a corpului.” (208) 12—30

Sărmanii... După răscălața țărănească din 1907 în România, aproape o întreagă companie de soldați fusese judecați greu: 57 înși la muncă silnică pe viață, alții pe 20 ani, pe 5 ani, etc., căci au fugit din calea răsculaților și le-au lăsat pradă pe ofițerul lor pe care aceia l-au omorât! După robie de 5 ani, acum M. S. Regele, la propunerea ministrului de război, s'a îndurat de nenorociții și li-a lertat pedeapsa, redându-și familiilor lor, care ațita l-au plîns ca pe morții...

Petreceri.

— Tinerimea adultă din Avrig invită la producția teatrală împreună cu joc ce să va aranja Duminecă după Botezul Domnului, 1912 în sala școlii gr. or. române din loc. Venitul curat este destinat fondului corului nou înființat.

— Petrecere cu dans, aranjează Reuniunea femeilor rom. gr. ort. din Petroșeni, Duminecă la 21 Ianuarie n. 1912 în sala Hotelului Wagner. Venitul curat e destinat fondului Reuniunii pentru înfrumusețarea bisericii.

— Concertul împreună cu postă ursoristică și dans aranjează „Reuniunea soldaților ro-

mâni din Sibiu” Sămbătă, 7/20 Ianuarie, a II-a zi de Bobotează în sala cea mare dela „Unicum”. Venitul curat se va da ajutor unui tânăr meseriaș pentru perfecționarea sa în străinătate.

Trei monoloage,

foarte interesante și cu mult haz, a scos de sub tipar „Librăria Națională” S. Bornemisa dela Orăștie — pe cari le recomandă mai ales tineretului, care vrea să joace teatru. Acestea sunt: „Musca”, „Nasul” și „Intia scrisoare de dragoste”. Fiecare costă câte 20 fl. și 2 fl. da una pentru porto. Cine le comandă toate trei, le capătă cu 50 fileri franco.

= Calendare bloc foarte frumoase, cu chipul regelui Carol I. al României și a reginei-poete **Carmen Sylva**, se află la „Librăria Națională” S. Bornemisa, în Orăștie—*Szászváros*. Prețul unui exemplar e coroane 1.30 franco. Să-l ceară toți, cari vreau să aibă o podoabă de calendar în casă!

Un culegător tipograf

află aplicare în

„**TIPOGRAFIA NOUĂ**” din Orăștie.

POȘTA REDACȚIEI.

Nic. Chichernea, în *Philalelfa* (America). În urma scrisorii d-tale, am trimis 10. cor. la „Olt”. Altădată trimiteți de-adreptul acolo, că noi, coplesți de lucru nostru mult, nu avem timp a face și mijlociri. Iar întârzierea e cu supărare.

Mon. B. în *Obr.* Curte econ. cum dorești d-ta a vedea, în jurul Orăștiei poți vedea la Bobilna, domeniul dlui Dr. Vlad. și Bințișii, a dlui Dr. Mihai, sau apoi la moșia dlor Mocionești la Birchiș, în Bănat sau a dlui Const. Colbazi în Spring, (Ardeal) și-aiurea.

I. P. în *Frata*. Azi banii sînt foarte scumpi. Mai lesne îi poți avea la „Albina” în Sibiu. — Slujbă îți poți căpăta după aceea la ce te pricepi. Dă un anunț în foaie, scriind ce ai putea împlini, ce știi, ce vîrstră ai, etc. și o să te caute negreșit.

I. Pr. C. în *Cicl.* Noi de aici îți trimitem foile bine numărate. Nu pricepem cum sosesc la d-ta tot cu smîntă. Fii cu luare aminte la primirea lor. Ți-am trimis de nou.

Nicolae Cenădean, mașinist, în? Nu ne scri în ce comună te afli, nici pe ce ai trimis banii? Așteptăm înștiințare acurată.

Corp. I. Mold. în *Vlas.* Cartea dorită nu să mai găsește.

Fîn bun

jumătate din vara anului 1911, iar jumătate din vara anului 1910, — să află de vînzare în comuna **Balșa** (pe Valea Geoa-giului) 22 kilometri dela gara Orăștiei, pe drum bun de comitat. 60—70 cară, păstrat bine în clăi.

Pentru oieri cu turme mari stau la îndemînă 2 grădini mari decite 4 jugăre una, și dreptul de a umbla cu turmele pe hectarul comunei.

Pentru informațiuni mai de aproape a să adresa la foaie.

AVIZ! În comuna Petrila-telep) la poziție bună, vis-a-vi de colonia lucrătorilor de baia de cărbune a erariului, să vinde de moșie o prăvălie cu licenție de sare, tutun și beuturi cu sticla, întoarcere până la 70 mii coroane anual, are 7 odăi dintre cari 3 pentru circiumă, 1 prăvălie, 1 măcelărie iar 2 pentru locuit, afară de acestea sunt 2 odăi pentru salon, cu 2 pivniți, brutarie, bucătărie, magazin, grajd, șopru, curte și grădină. Preț convenabil. — Cei interesați a să adresa la sub-scrisul!

(433) 1—2

George Oniciu, com.

Publicațiune.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricult. Nr. 26358 I/A. 2 și 66800 I/A. 2 x 1908 comuna Gurariului da în exploatare pe calea licitațiunii publice lemnul de lemn fără coje de pe un teritoriu de 258.89 jug. cadastrale și anume: 23,425 2 m³ lemn de brad și 3777.5 m³ lemn de brad nemeș, precum ca lemn de ars 23338 2 m³ lemn de feg. și 365 m³ lemn de mesteacăn și de plop.

Licitatiunea publică verbală împreună cu oferte închise, cari să pot înainta și separat pentru lemnul de brad și separat pentru lemnul de ars, se va ținea în 5. Martie 1912, la 10 ore a. m. în cancelaria comunală din Gurariului. —

Prețul de strigare e: 155.497 cor. 60 fill.

Vadiul 15550 cor.

Oferte ulterioare nu să iau în considerare.

La ofertele închise e a să ac-lude vadiul.

Condițiunile de licitațiune precum și a contractului de încheiat

să pot vedea la primăria comunală din Gurariului precum și la curatorul silvanal reg. ung. al cercului Saliște în orele oficicase.

Să observă că pădurea în care să vinde lemnul e situată lângă rîurile Cibinul mic și mare, cari sunt acomodate pentru plutire și sunt întocmite spre acest scop și pe care comuna proprietară de pădure, are drept de plutire. —

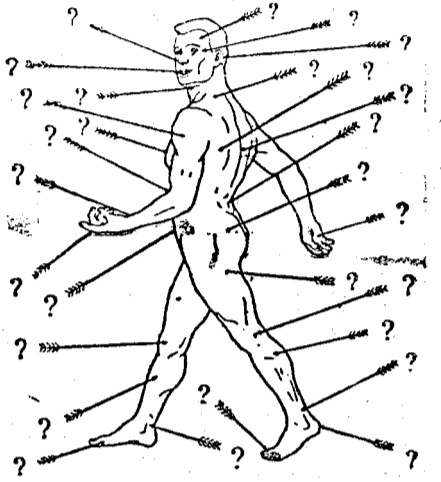
Gurarului în 13 Ianuar 1912

Primăria comunală.

(431) 1—2

Te sagetează?

(340) (Al dureri?) 8—28

I. Fluidul Elza a lui Feller.

e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile ropede și sigur, vinnecă: reumă (spuro), slăbie de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amor-teală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de pept și git și morburii din curent ori răceală, adevărat e numai că acă pe sticlă este numele „Feller”, 12 sticlușe mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5 franco. II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețală, rigăeli, haemo-roides și alte centurbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurată așa.

Eugen V. Feller, apotecar. Stubica, Centrala 119 (com. t. Zagrab).

Cele mai desăvirșite Legături de vătămătură cunst cele c. reg. alui Keleti patentate. Legători de pintece pentru bărbați și femei contra ori căror morburii din ios și contra foalelui atirător. (293) 10—52 Gummi clesap pentru vîră am-nato.

Picioare și mîni măestrite pe sanna putăși (tălași).

Îndreptătoare de trup pentru umblat și spriginat. Corsete artificiale și spriginitoare.

Ținătoare oblu pentru cel crescuti strămb, precum și oile-articii de lipsă la.

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne principii cu prețuri favorabile de fabrică.

I. Keleti, fabrică c. reg. patent ptr. legături de vătămătură și îndreptoare de trup.

Budapesta, IV Koronaherez. u 17. vidi — Trimit catalog cu 3000 figuri, gratis! — Fondată în 1878. Telefon 13—70.

„Calendarul Național” pe 1912

întocmit de redacția foilor dela Orăștie, e calendarul care duce în casele Românilor chipurile cele mai înălțătoare de suflet! El ne arată pe:

— **Mihai Viteazul** întrînd biruitor prin poarta cetății dela Alba-Iulia, după ce a cucerit Ardealul, și ajungînd acum el Domn și peste acest colț de țară românesc! — Apoi cînd, după asta, a mers de a cucerit și Moldova, ajungînd a fi, pe-o vreme: **Domn al tuturor Românilor!** — Ne arată apoi pe:

— **Tudor Vladimirescu**, eroul poporului din Muntenia, cînd a alungat pe zbirii poporului din București și primește jurămîntul de supunere al boerilor! — Apoi în al doilea chip: **Prinderea lui Tudor Vladimirescu** de cătră mișei Greci și Turci, de-’l duc și-’l omoară!

Și alte multe chipuri interesante și plăcute.

Apoi bogat material de cetit: povești, nuvele, poezii, glume și povețe bune.

Tare interesantă e acea parte din „Calendarul Național”, care ne arată felurite scrisori de pe fața pămîntului!

Srisoare grecească, lirikică, monumestală, coptică, evreiască, meruba, turcească, senscrită, de icuri și de hieroglifel

Sunt 15 feluri de scrisori pe care le afliți, tipărite alevea, în „Calendarul Național” de pe 1912.

Prețul unui Calendar 40 fileri.

Cei-ce iau mai multe, dela 12 în sus, le capătă: pe bani gata cu 11, cr. pe așteptare cu 13 cr. Calendarul și își plătesc posta.

Trimiteți cereri și bani la

Admin. Libertatea în Orăștie (Szászváros).

Casă de vânzare.

Casa Nr. 40 din strada Romoșelului în Orăștie, o fac

de vânzare

din mână liberă. Are 4 oă și șură, grădină, etc.

A să adresa la proprietară în casă:

(422) 2-3 **Ioana Bințișan.**

Caut loc de practicant la o prăvălie.

Un băiat din casă bună dorește să intre la o prăvălie mare românească ca învățacel pe timp de 2 ani. Scrie ungurește și cetește bine. E în etate de 17 ani. Doritorii de a-l primi să se adreseze la

Burlăc Petru

Also-barbatény Iskrony.

u. p. Livazény.

(424) 2-3 *(comit. Hunedoarei.)*

Caut loc de Practicant de bancă.

Sunt absolvent al școlii comerciale române din Brașov cu praxă de 2 luni d la bancă ungurească, caut un post de *practicant*, la vr'un institut de credit. Pășirea în post în 15 Ianuarie, maximum 1 Februarie st. n. (425) 2-2

Adres: la administrația fcl.

PASCU și INIȘCA, prăvălie nouă în Orăștie

Pentru-ce poate cumpăra ori-cine mai convenabil dela depositul de manufactură, bumbace, galanterie și mărfuri mixte, alui PASCU și INIȘCA?

1. pentru-că mărfurile le comandă dela fabricile cele mai solide și care produc calitățile cele mai bune.

2. pentru-că prețurile sunt calculate cu un câștig foarte mic, avind înainte principiul a face tecere mare.

3. pentru-că prețurile sunt fixe (fără tocmeală), avind toate articolele prețurile lor, așa că clientela nu o duce în eroare cu cerutul dublu al prețului, — prin urmare nu e expus a da mai mult ca cât e vrednică marfa!

4. pentru-că fiind prețurile fixate, clientela e servită mai îngrabă, așa că nu trebuie să-și piardă timpul în prăvălie cu tocmeala, — ci isprăvește îngrabă și își vede de alt lucru pe acasă sau în alta parte.

Recomandăm deci onor. clientele magazinul nostru ca cel mai solid și cel mai ieftin de cumpărare!

TELEGRAMĂ: Au sosit cîrpele pentru mirese moda cea mai nouă. „**Double-Atlas**”, cu cîncuri patenți din ibrișin Cousir.

Ori-care mireasă să nu cumpere până nu vine să le vadă!

(401) 4-5

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atât pentru struguri de masă (admirabil articlu de vânzare), cât și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc.

să găsească de vânzare în pepiniera de vițe de viie nobilă dela **DOMENIUL ROMĂNESC**

din **BOBÁLNA**

lingă Orăștie, proprietatea dlui **Dr. AUREL VLAD.**

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit și în anul de față pe alocurea școli întrigi de altoi, la Bobálna, fiind foarte bine îngrijite, nu le-a făcut nici o stricăciune. Altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, se trimite **Catalogul** cu prețuri și îndrumări practice!

Adresați-vă cu încredere deplină la:

„DOMENIUL DIN BOBALNA”

a dlui **Dr. A. Vlad: Bobalna, p. Szászváros.**

NB. Pentru vierii din Ardeal e încredibil cel mai potrivit isvor de cumpărat vițe de viie, fiind vițele din pepinierile dela Bobálna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, strește, le e cu atât mai ușor.

(357) 9-26

Caut loc de ispan la moșie.

Sunt de 30 ani, am familie (2 copii); știu lucra și viia, Știu și nemțește. (426) 2-2
Adresa mea, la foaie.

Comis

în bransa de manufactură, de bumbace, află aplicare imediată la firma:

N. S. Nadasdy
în Sibiu.

(415) 2-2

ANUNȚ

La moara cu valț și site minată cu motor gaz sugativ 35 HP. a băncii „**AGRICOLA**” din Hunedoara află aplicare un

mechanic

cu praxă,

în condiții favorabile. — Tot acolo să primesc **1-2 învățăcei de morar.** Rugărilor să se adreseze la:

Direcțiunea băncii

„**AGRICOLA**”

Hunedoara—Vajdahunyad.

(428) 2-2

„AJUTORUL”

societate pe acții. — Filiala Mediaș.

P. T.

Aducem la cunoștința Onoratului public, că „**Ajutorul**”, societate pe acții din Șeica-mare a deschis cu începutul lunii Noemvrie a. c. *filială în Mediaș*, care să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă.

În special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese:

dela Coroane	1-500	5%.
»	500-1000	5%.
»	1000 în sus	6%.

fără nici o detragere, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu convenți, pe cambii, lombard, ipotecă, cu int. 7-8%.

Filiala „**Ajutorul**” din Mediaș își are localul în vila G. Morscher din piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de bancă să se adreseze cu toată încrederea, asigurându-și de serviciu prompt și culant.

Mediaș Nov. 1911.

„AJUTORUL”
societate pe acții în Mediaș.

(365) 8-10

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare”
societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii **PARTENIU COSMA**, directorul executiv al „**Albinei**” și prezidentul „**Solidarității**”.

„Banca generală de asigurare”

face totfelul de asigurări, ca *asigurări contra focului și asigurări asupra vieții* în toate combinațiunile. — Mai departe mijlocește: *asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.*

Toate aceste asigurări „**Banca generală de asigurare**” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările să pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»**BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**» dă informațiuni gratuite în cri ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„**Banca generală de asigurare**”.
Sibiu—Nagyszeben. — Edificiul „**ALBINA**”.

(419) 3-28

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 68 fl., Rizling 70 fl., Roșu 92 fileri.

Vinuri din anul 1910:

Rizling 58 fl., Rizling și Roșu amestecat 54 fl., Siller 56 fl. Carbenet 100 fileri.

Vin nou din 1911 — 48 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 160
Rachie de comină, specialit. „ 2—
Rachie de drojdii 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să exp-
tează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă.
Vase împrumutez pe timp de 2 luni.
Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEĂ,
proprietar de vii.

(257) Világos, (Arad m.) 23—25

Depozit de vin.

Subscrisul mi-am arangeat un magazin de vînzare de vin în Orăștie, strada Morii, (din jos de postă). — Vînzare dela 50 litri în sus! — Vin nou și vechiu! — Prețuri moderate.

(430) 3—10 Iosef Schönhard.

Fîn

de vînzare să află, în cetățime de 10 clăi (30 cară), la subscrisul

Samoil Manolescu

proprietar, în Orăștioara de sus (p. Orăștie) (Felső város, p. Szászváros).

(432) 2—3

Viță altoită în verde cu radacină, de vînzare.

6—14 (400)

Va atragem atențiunea, fraților Români, asupra viței în verde, cu rădăcină, fiind constatat de cei msi învățați vieri că sunt mai trainice și mai bune. Și acestea să pot căpăta numai la Societatea noastră română, care să lucră sub îngrijirea noastră proprie. — Prețul estel 1000 cucăți clasa I a 170 cor.; viță altoită în verde, cl. II. cu rădăcină, 1000 buc. cu 80 cor.; viță altoită în verde, fără rădăcină, 1000 buc. cu 70 cor.

— La cerere trimitem catalog de soiuri, gratis. Cei ce fac comande mai mari, capătă rabat însemnat.

Teodor Pârvu și soții

proprietari de viță de viie altoită în verde și în uscat.
Ternova. Nr. 10 (com. Arad).

Călcăie de gummi

cele mai bune sunt

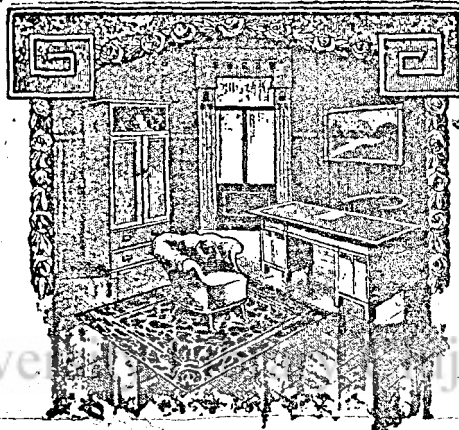
(153) 38—40

Serviciu acurat.

!!! MAGAZIN DE MOBILE ÎN ORĂȘTIE !!!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am arangeat în Orăștie, Drumul-țării Nr. 3 în casele proprii un

Magazin de mobile
corăspunzător recerinte-
lor timpului de azi!

Țin în depozit în alegere bogată arangeamente de prinzitoare, dormitoare, saloane, odăi de domni și cancelarii, — precum și orișice mobile singuratică, dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Prinzitoare și dormitoare dela 300 cor. în sus!

Rog spriginul și cercetarea binevoitoare a onoratului public.

Cu stimă:

BRUTUS BRASSAI,
măsar, Orăștie, Drumul-țării.

— Primese îndată și doi învățăcei!

Prețuri ieftine!

Arangeat de nou.

Magazin anume zidit.

PICĂTURI de stomac a lui BRÁDY

provănta cu marca Vergurei Maria de Mariazell, numite de popor Picături de stomac de Mariazell de 30 de ani așa sau valorat, că-s indispensabile la casă. Picăturile acestea contra stricării de stomac, arderii de rinză, infundării, durerii de cap, vomării, colicel, anemiei, etc., au efect năntrecut!

Să adă în toate farmaciile. O sticlă mare Cor. 1.60 sticlă mică 90 fl. 6 sticle Cor. 5.40 3 sticle mari Cor. 4.50. După trimiterea banilor nainte le trimite franco (354) 11—11

K Brády farmacist
la „Regele maghiar”

Wien

I. Fleischmarkt 2., Depot 5.

Fiiți atenți la marca cu chipul Vergurei Maria de Mariazell, pachetarea în roșu, și iscălitura, ce să vede pe chipul alăturat.

Nu Vă simțiți bine?

Aveți dureri de stomac? de cap? constipație? Probează Pilulele-de-plante

ale lui Örkény, cari sunt făcute numai din extractul plantelor, nu conțin o materie stricăcioasă, pentru aceea este cel mai bun medicament decasă

pentru minarea și curățirea singelui

Ele regulează schimbarea materiilor și însănătoșează stomacul și intestinele, îți fac poftă de mîncare, din care cauză să și prescriu des de medici. Sunt bune și la cure de slăbire! — O cutie orig. nală 90 fl. Trei cutii franco K 2 50. Să pot procura cu rambursă dela preparator Farmacia Hugó Örkény, Budapest, Str. Thököly 28., Depot 110.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

„MUGURUL”

INSOȚIRE ECONOMICĂ, ELISABETOPOL-ERZSÉBETVÁROS (Kiskükölkö m)

Altoi de viie!

Calitate distinsă, — pe lângă cele mai moderate prețuri. **Soiuri de vin și de masă.** — Viță americană cu și fără rădăcină. — Ochiuri de altoit. Viță europeană cu rădăcină, — să află de vînzare la însoțirea economică

„MUGURUL” — Elisabetopol-Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste — **trei (3) milioane.** Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt dezvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pe credit, cele mai ușoare condiții de plată. La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Români, replantați viile numai cu altoi dela firmă română!

Români! Trimiteți băgeții la cursul practic de altoi!

397 6—22